

FOTO: OSEBNI ARHIV

»Otroci, ki živijo v stiku z naravo, so srečnejši, bolj intelektualno in čustveno stabilni.«

Ajša Alagić je biologinja z Gozdarskega inštituta Slovenije in članica ekipe raziskovalcev Gozd eksperimentov.

● Gozdna pedagogika uči, da je gozd najboljša učilnica in igralnica.

Gozd je bogato in neponovljivo vzgojno-učno okolje. Na zanimiv način skozi igro se tako otroci naučijo, da npr. hrana ne nastane na krožniku doma in da lahko zdravila najdemo tudi v naravi. Pomemben je tudi vpliv gozda na oblikovanje odnosa do narave in soljudi: spoznavanje zakonitosti narave in življenja nasploh, pomen raznolikosti, stalnega spreminjanja, minljivosti, medsebojnega sodelovanja, pomoči, prijateljstva, zaupanja. V gozdu lahko najdemo kopico materialov, ki jih lahko uporabimo za različne aktivnosti in se igramo z otroki ter razvijamo njihovo domišljijo.

● V čem je učenje v gozdu drugačno od učenja v učilnici?

Če gremo ven in dejansko vidimo, otipamo, slišimo in povonjamo elemente narave, nam bo to veliko bolj ostalo v spominu, kot če bi bili le pasivni poslušalec. Pri gozdni pedagogiki se trudimo, da ne pretiravamo s pravili, ne obsojamo, vodimo tako, da ne omejujemo izražanja otrok, in s tem ustvarjamo varno okolje, kjer se lahko otroci sprostijo. Omogočimo jim, da na

varen način raziskujejo gozd in se pri tem zabavajo. Pri tem uporabljamo inovativne metode, igre, delo v skupinah, parih in posamezno, ustvarjamo torej čim več dinamike.

● Kako dejavnosti v gozdu vplivajo na razvoj in počutje otroka?

Otroci, ki živijo v stiku z naravo, so srečnejši, intelektualno in čustveno stabilnejši. Gozdna pedagogika vpliva nanje tako, da se jim izboljšajo samozavest, samozaupanje, pozornost, koncentracija, motivacija in socialni odnosi. Otroke v gozdu spodbujamo h kreativnosti in zaznavanju sveta okrog sebe z različnimi čutili. Preko različnih aktivnosti razvijajo svoje motorične sposobnosti, ki naj bi pri otrocih v zadnjih letih nazadovale, zato ima gozdna pedagogika pozitiven vpliv tudi na razvoj in zdravje. To, kar že intuitivno vemo – da gozd deluje zdravi, je zdaj tudi znanstveno dokazano. Preživljanje časa v naravi naj bi pozitivno vplivalo tudi na otroke z motnjami pozornosti.

● Seveda pa tudi gozd ni brez nevarnosti. Na kaj morajo biti starši pozorni, ko se z otrokom odpravijo v gozd?

Na vsak obisk gozda je vedno treba iti pripravljen. Se obleči vremenu primerno, zaščititi pred soncem/dežjem, klopi in mrčesom, prinesiti s seboj vodo in malico. Otroke je treba poučiti o tem, da naj se ne oddaljujejo od skupine, saj se lahko v gozdu hitro izgubiš, in da se na dogovorjen znak vrnejo na zbirno mesto. Dobro je poznati tudi pravila obnašanja v primeru srečanja z živalmi in jih

učiti spoštljivega odnosa do vseh živali in rastlin. V splošnem – ne dotikajmo se neznanih plodov in jih ne dajemo v usta (razen, če imamo ob sebi strokovnjaka, ki nam pokaže, da je nekaj užito). Tudi v gozdu se moramo zavedati, da nismo sami, tam so tudi druga bitja, ki jim nemir povzroča nepotreben stres, torej se moramo temu primerno obnašati. Za seboj puščamo čim manj »sledov«. Otroka lahko motiviramo s tem, da ga vzpodbudimo, da se vživi v vlogo raziskovalca, npr. biologa – se torej primerno opremi, pazljivo opazuje in ne posega v naravne procese.

● Na kakšne načine lahko otroci spoznavajo gozd? Kako se lahko vključijo starši?

Pedagogi so na podlagi raziskav o pozitivnih učinkih preživljanja časa v naravi razvili »piramido povezanosti z naravo« (angl. Nature Connection Pyramid). Ta vključuje vsakodnevne stike z naravo, tedenske izlete pa tudi dolgotrajnejše bivanje v divjini. Na dnevni ravni bi bilo dobro otroku omogočiti tekanje po travi, plezanje na drevesa, to, da si umaže roke. Na tedenski, da raziskuje naravo, vrtnari, se sprehaja, opazuje ptice, spoznava rastline. Mesečno bi ga lahko peljali do naravne znamenitosti ali zavarovanega območja, ki jih ima Slovenija na voljo res veliko. Na letni ravni pa bi z njim obiskali neokrnjeno naravo – dobre približke lahko najdemo npr. na Kočevskem, v visokogorju itd. To je le nekaj predlogov, drugače pa potrebujemo le malo domišljije in verjamem, da bodo starši tudi sami pri tem zelo uživali in želeli iti še večkrat. ●

Otroke v gozdu spodbujamo k zaznavanju sveta z različnimi čutili.

FOTO: IANITA GOZDOVE